

Bijlage 4

De SJECHITA

Het slachten volgens de Israëlitische Ritus

Hoorzitting Commissie Dierenwelzijn

Vlaams Parlement

16 maart 2016

Centraal Israëlitisch Consistorie

België

Jozef Duponstraat 2

1000 Brussel

Tel: 02. 512 .21. 90

mirconsis@online.be

Inleiding

Met het oog op het maximaal beperken van het dierlijk lijden tot in de slachthuizen, onderzoeken de regionale regeringen terecht de verschillende heersende praktijken.

Met dit dossier probeert het Centraal Israëlitisch Consistorie het slachten van dieren volgens de Israëlitische Ritus, de Sjechita, te belichten. Verder wordt hier geïllustreerd hoe deze ritus het dierlijk lijden tot een minimum beperkt, conform de vereisten en een gebruikspraktijk die al duizende jaren toegepast en omschreven wordt in de Hebreeuwse Bijbel (de Tora) , de Talmoed en de Israëlitische Religieuze leer (beschreven in de “Sjoelchan Aroech”) .

Daarnaast is er de algemene slachtmethode die gepaard gaat met een voorafgaande bedwelming van de dieren.

Een correcte en neutrale vergelijking van beide methoden bewijst , dat de Israëlitische slachtwijze nog ook vandaag zeer goede referenties bezit om het lijden van dieren maximaal te beperken.

De Sjechita

Reeds duizende jaren, schrijft de Israëlitische leer ethische regels voor met het oog op het vermijden van dierlijk lijden en het waarborgen van de traceerbaarheid van de joodse koosjere levensmiddelen.

Reeds 200 jaar lang verdedigt het Centraal Israëlitisch Consistorie van België de religieuze vrijheid van de belijders van de joods eredienst en hun recht om hun godsdienst onbelemmerd te kunnen uitoefenen. Daarbij hoort het eerbiedigen van de joodse spijsvoorschriften, t.w. het eten van koosjere levensmiddelen.

Men moet ook duidelijk stellen dat het zelfs maar gedeeltelijk beperken van de Sjechita, een ernstige belemmering van een fundamentele door de Grondwet gegarandeerde godsdienstvrijheid is.

Indien men werkelijk juiste informatie wil geven aan de consument rond het welzijn van de dieren, is het noodzakelijk na te denken over alle stappen die voorafgegaan zijn aan het vlees dat op ons bord ligt en de discussie niet enkel te beperken tot de slachtpraktijken.

Het is ook waarschijnlijk dat indien er volwaardiger informatie en correctere duiding komt rond de Sjechita, meer consumenten zullen kiezen voor koosjer vlees.

De Tora de eerste “maatschappij voor dierenwelzijn“

Het respect van dieren tijdens hun leven en tot aan hun dood, is een constant beginsel in de Tora. De joodse wet verplicht om goed te zorgen voor dieren en ze met respect te behandelen.

De eigenaar is verplicht erop toe te zien dat de dieren hebben gegeten alvorens hijzelf zijn maaltijd gaat nuttigen

Ploegdieren zoals de mensen hebben recht op een wekelijkse sjabbat, een wekelijkse rustdag.

Verboden zijn : de jacht en de dierengevechten, het muilkorven van dieren tijdens het werk op het veld, waardoor zij zich niet kunnen voeden.

Men mag geen dieren laten ploegen die daar niet toe instaat zijn. Men denke hier bij voorbeeld aan een hond. Men is verplicht in dit geval het dier uit zijn lijden te bevrijden, ook al ken je de eigenaar van het dier niet.

Een dier mag niet gedood worden op dezelfde dag als zijn jong.

Wanneer je eieren pakt, dien je de moedervogel te laten wegvliegen. Dit wegens de psychologische stress dat het dier zou ondergaan.

Je mag alleen een dier aanschaffen wanneer je in staat bent om het behoorlijk te voeden.

Het is ten strengste verboden om een dier te castreren. Ook om een dier lichamelijk te veranderen, zonder een gegronde reden. Voorbeeld, het ontklauen van katten, het bijsnijden van staart en oren.

Nog enkele citaten:

Eet geen deel van het dier terwijl het nog leeft.

Als je ziet dat de ezel van je vriend, zelfs van je vijand, instort onder zijn vracht, dan zal je het niet aan hem overlaten; je zal hem ermee helpen.

Ploeg niet met een os en een ezel samen.

Wanneer een dier geboren is, dan zal het minstens 7 dagen bij de moeder blijven;

Je zal het bokje niet koken in de melk van zijn moeder

Dieren en vogels die gegeten mogen worden: je zal hun bloed uitgieten en het bedekken met aarde.

Je zal geen bloed nuttigen. Want de ziel van het levend wezen is zijn bloed.

De Tora is van mening dat in de meeste gevallen de dieren dezelfde gevoeligheid kennen als de mens.

Wanneer een mens wreed tegen een weerloos dier is, is hij/zij zonder twijfel ook wreed tegen weerloze mensen. Wanneer iemand zorgzaam is t.o.v. de kleinste schepsels, dan is hij/zij ook, in het algemeen ook zorgzaam voor de medemens.

De strenge voorschriften bij de Sjechita

Het nuttigen van vlees is rechtstreeks verbonden aan het slachten van dieren. Vanuit dat opzicht wordt het slachten strikt omlijst door zeer strenge voorschriften.

Het is zeker al met velen gebeurd dat ze zich kwetsen met een scherp lemmet. De pijn van de snede wordt pas later gevoeld. Het is op dit principe dat de Sjechita is gebaserd, samen met nog andere strikte en rigoureuze voorschriften.

1. De offeraars (de Sjochatim) zijn hoogopgeleide technici die een basisopleiding hebben gevolgd van 5 jaar en daarna een gespecialiseerde opleiding van nog drie jaar. Een eindexamen waarborgt zowel hun theoretische kennis, als hun praktische vaardigheid en hun ethische kwaliteiten.
2. De Sjochatim worden regelmatig gecontroleerd. Bij de minste beving van de handen, moeten zij het slachten opgeven.
3. De halssnijding van het dier wordt ogenblikkelijk uitgevoerd, met een uiterst scherp en braamvrij mes en dat met een chirurgische nauwkeurigheid.
4. Indien er de minste afwijking voorkomt ten opzichte van de voorgeschreven regels, wordt het geslachte dier niet meer als 'koosjer' beschouwd en mag het niet genuttigd worden conform de joodse wetgeving. Het is dus absoluut noodzakelijk om zich nauwkeurig aan alle voorschriften te houden.

De sectie van de slokdarm en de halsslagaders heeft een onmiddellijke en massieve bloeding tot gevolg. De hersenen worden niet meer gevoed door bloed en zuurstof, waardoor het dier zeer snel het bewustzijn verliest zonder de tijd te hebben gehad om pijn te ervaren.

Volgens Professor Mevr. Temple Grandin van de University of Colorado, USA, internationale specialiste zoötechniek en actieve militante voor het dierenwelzijn, realiseert het dier zich zelfs niet dat zijn keel werd doorgesneden. Zij schrijft (ik citeer) : ‘Wanneer de insnijding op correcte wijze wordt toegepast, lijkt het dier deze niet te ervaren’.

De reflexen zijn maar een indruk van de toeschouwer

Tijdens een slachting via rechtstreekse bloeding, kan het zijn dat de toeschouwer wordt beïnvloed door de bewegingen van de poten en de versnelde ademhaling van het dier. Een wetenschapper is ook maar een menselijk wezen en wordt soms beïnvloed door wat hij ziet.

Inderdaad, deze bewegingen zijn slechts reflexmatige reacties en geenszins aanwijzingen van pijn. Men kan dat bv. vaststellen bij muizen die in een laboratorium werden “onthoofd” en toch nog hevig een tijd rondspartelen.

Onnauwkeurige onderzoeken

In de loop van de 20ste eeuw werden er nieuwe slachtmethoden ingevoerd in de slachthuizen met het oog op het minimaliseren van het dierenleed. Maar zijn deze methoden wel beter? Tot nu toe werd dat nergens bewezen.

Bij voorbeeld, in 2009 kwam een groep Nieuw-Zeelandse onderzoekers tot het besluit dat het rechtsreeks kelen van dieren extra leed zou veroorzaken. Als gevolg van dit onderzoek hebben verschillende regeringen geprobeerd de Sjechita te beperken en zelfs te verbieden.

Professor Temple Grandin echter, bovenvermelde internationale bekende specialiste, heeft bewezen dat de Nieuw-Zeelandse onderzoekers bij hun testen niet de vereiste rigoureuze voorschriften van de Sjechita hadden gevolgd. Met

name, het door hen gebruikte mes zou verboden zijn geweest volgens de regels van de Shechita: het mes was te kort en onvoldoende scherp.....

De Nieuw-Zeelandse besluiten kunnen dus niet van toepassing zijn op het slachten volgens de joodse ritus.

Dit is maar één voorbeeld tussen zovele andere.

Het is echter een feit dat wetenschappers over onvoldoende elementen beschikken om bedwelming en dood op afdoende wijze vast te kunnen stellen en het is vanuit dat opzicht dus niet mogelijk om op grond van deze elementen te besluiten dat bedwelming de voorkeur verdient boven andere methoden.

Men moet de wetenschap niet overschatten. Inderdaad, de gouden standaard voor pijn is wat de patiënt zegt, en een koe vertelt het niet.

Daarom de oneindige discussies met o.a. de bekende wetenschappers: Grandin, Dantzer, Regenstein, Lambooy, Millau, Lewinger, Rosen, Le Neindre enz....die een positievere mening hebben over de Sjechita. En dan komt hier nog de grote vraag: **gaat het echt maar om dierenleed ?**

De falingen bij de conventionele methoden met voorafgaande bedwelming.

De slachtpraktijken die een voorafgaande bedwelming van de dieren voorschrijven beogen eveneens het minimaliseren van het dierlijk lijden en van de stress die de dieren moeten doorstaan door hun slachting. De bedwelming wordt toegepast om het dier ongevoelig te maken voor het daaropvolgende kelen en verbloeden, net zoals het geval is in het kader van de Israëlitische slachtritus.

Momenteel worden er drie soorten “conventionele” met voorafgaande bedwelmingen in Europa toegepast:

- De runderen worden bedwelmd met penschiettoetsel dat de hersenen doorboort;
- De schapen en gevogelte worden bedwelmd via elektrische verdoving;
- De varkens worden vergast met koolzuurgas.

Maar het falen bij dit soort bedwelmingen is aanzienlijk.

Inderdaad , volgens een onderzoek dat in Frankrijk werd uitgevoerd (INRA), is het falen bij deze bedwelmingmethoden schering en inslag, met dramatische gevolgen voor de dieren. Dit zou met name het geval zijn bij

2% à 54% van de schapen

6% à 16% van de runderen.

In België worden jaarlijks ongeveer 600.000 runderen geslacht. Indien wij voor de runderen een gemiddelde van 10% falingen nemen (tussen 6 en 16%) , worden ieder jaar ongeveer 60.000 runderen , verkeerd of helemaal niet bedwelmd.

Deze dieren gaan rechtstreeks en nog volledig bewust het productieproces in, waar ze worden verbloed zonder enige voorafgaande voorzorgsmaatregel. Bijgevolg ondergaan deze dieren een dubbel lijden: dat van hun “bedwelming” en dat van hun daaropvolgende verbloeding.

Hun doodsstrijd is dan gruwelijk.

Terwijl het aantal koosjer geslachte runderen in België maar **een fractie van één procent** betreft.

Een geoptimaliseerde hygiëne tijdens de Sjechita

Ondanks de recente zwartmakingen is het belangrijk te stellen dat vlees dat wordt geslacht volgens de joodse ritus van even hoge hygiënische kwaliteit is als eender welk ander geslacht vlees.

Meer zelfs, ten tijde van de crisis van de dollekoeienziekte, bood de joodse slachtritus een extra bescherming aan de consument van koeienvlees. Het pathogeen prion is effectief enkel aanwezig in het zenuwstelsel van de koe.

Het penschiettoesel, gebruikt bij het conventioneel slachten, dat in de kop wordt geschoten, kan ertoe leiden dat het pathogeen prion wordt overgeheveld naar andere organen. Dit risico bestaat niet bij de joodse ritus, omdat daar het centraal zenuwstelsel intact blijft.

Samenvatting

- 1) Het Jodendom was “de eerste maatschappij voor dierenwelzijn”.
- 2) Een beperking van de Sjechita is een belemmering van de Godsdienstvrijheid.
- 3) Wij beginnen niet bij het slachten. Wij moeten weten hoe ons vlees van de stal tot op ons bord komt.
- 4) Het dier voelt geen pijn dankzij het scherpe mes en de snelle bloeding.
- 5) De offeraars van de Sjechata volgen een opleiding van meer dan 7 jaar.
- 6) De spartelingen na het slachten zijn reflexen en geen bewijzen van pijn.
- 7) Men moet de wetenschappers niet overschatten. Veel onderzoeken zijn onnauwkeurig verricht.
- 8) Voor veel onderzoekers wereldwijd is de Sjechita wel dierenvriendelijk.
- 9) Er is een optimale hygiëne bij de Sjechita.
- 10) Het Kosher Slachten in België is minder dan 1%
- 11) De bedwelmingen falen, soms tot 54%. De dood van de dieren zijn dan gruwelijk

De Belgische en Europese wetgevingen terzake

Verschillende nationale wetgevingen, alsook de Europese wetgeving, voorzien een voorafgaande bedwelming van de dieren die geslacht moeten worden. Afwijkingen op deze verschillende wetgevingen zijn toegestaan voor de zogenaamde “ slachtingen volgens de Ritus”.

In België

Wet van 14 augustus 1986 (art. 16 § 2):

§ 1. Het slachten mag slechts na bedwelming van het dier of, in geval van heirkraft, volgens de minst pijnlijke methode plaatshebben. De bepalingen van hoofdstuk VI van deze wet, artikel 16, § 2, tweede lid, uitgezonderd, zijn evenwel niet van toepassing op slachtingen voorgeschreven door de ritus van een eredienst.

§ 2. De Koning kan de methoden van slachten en bedwelmen bepalen volgens de omstandigheden van het slachten en de diersoort.

De Koning kan bepalen dat sommige slachtingen voorgeschreven door de ritus van een eredienst moeten worden uitgevoerd in erkende slachthuizen of in inrichtingen erkend door offeraars die daartoe zijn gemachtigd door de vertegenwoordigers van de eredienst.

Het slachten wordt eveneens bepaald door het K.B. van 11 februari 1988:

Artikel [1](#). De door een religieuze ritus voorgeschreven slachtingen van runderen, schapen en geiten mogen slechts in een openbaar slachthuis plaatsvinden.

[Art.2.](#)

§ 1. Slachten voorgeschreven door een religieuze ritus mag slechts geschieden:

1° wat de Israëlitische ritus betreft: door offeraars die daartoe door het Centraal Israëlitisch Consistorie van België zijn gemachtigd;

2° wat de Islamitische ritus betreft: door offeraars die daartoe door het representatief orgaan van de Islamieten in België zijn gemachtigd.

§ 2. De machtiging moet blijken uit een gedateerd en ondertekend document dat moet worden vertoond telkens als daarom wordt verzocht door een persoon bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.

Dat document is geldig gedurende drie jaar en kan worden vernieuwd.

Raad van State

Op een verzoek van de Senaat heeft de Raad van State later, op 16 mei 2006, het volgend advies gegeven:

4.2.1. Zowel de vereiste te kunnen beschikken over koosjer (met inbegrip van glatt) vlees, als de vereiste om zich halal vlees te kunnen aanschaffen, valt onder de vrijheid van godsdienst die is gewaarborgd bij artikel 9 van het Verdrag .

4.2.2. Vervolgens kan de wettelijke vereiste dat rituele slachtingen uitsluitend in erkende slachthuizen mogen plaatshebben, gewettigd zijn in het licht van artikel 9, lid 2, van het Verdrag. Met zulk een vereiste zou immers een wettig aanvaardbaar doel worden nagestreefd, namelijk de bescherming van de gezondheid en de openbare orde .

Er dient evenwel op te worden toegezien dat de capaciteit van de slachthuizen het mogelijk maakt aan de gelovigen een toereikende bevoorrading te garanderen .

In dit opzicht zou amendement nr. 8, dat ertoe strekt artikel 5 van het voorstel te vervangen, doordat het in de definitie van slachthuis de tijdelijke slachtplaatsen voor het offerfeest zou opnemen, het mogelijk maken de beoogde wetgeving beter te doen beantwoorden aan de vereisten van artikel 9 van het Verdrag.

4.2.3. Ten slotte wordt met de afschaffing van de afwijking van de vereiste van voorafgaande verdoving in geval van rituele slachting, teneinde het dierenwelzijn te bevorderen, op een onevenredige wijze afbreuk gedaan aan de vrijheid van godsdienst die is vastgelegd bij artikel 9 van het Verdrag. Hierdoor zouden sommige gelovigen geen enkele mogelijkheid meer hebben vlees aanteschaffen en te eten dat door hen conform met de religieuze voorschriften wordt geacht .Artikel 7 van het voorstel dient dan ook te vervallen.

Reglement van de Europese Commissie

N° 1099/2009

van 24 september 2009

Betreffende dierenbescherming tijdens het slachten.

Artikel 4

1. Dieren worden uitsluitend gedood nadat zij zijn bedwelmd volgens de methoden en de desbetreffende specifieke toepassingsvoorschriften zoals beschreven in bijlage I. De toestand van bewusteloosheid en gevoelloosheid wordt aangehouden tot bij het dier de dood is ingetreden.

De in bijlage I vermelde methoden die niet de onmiddellijk edood tot gevolg hebben (hierna „eenvoudige bedwelming” genoemd), worden zo spoedig mogelijk gevolgd door een methode die de dood garandeert, zoals verbloeden, pithing, elektrocutie of langdurige blootstelling aan zuurstoftekort.

.....

4. Indien dieren worden geslacht volgens speciale methoden die vereist zijn voor religieuze rituelen, zijn de voorschriften van lid 1 niet van toepassing mits het slachten plaatsvindt in een slachthuis.

Inhoudstafel

Inleiding

De Sjechita

De Tora, de eerste “maatschappij van dierenwelzijn”

De strenge voorschriften bij de Sjechita

De reflexen zijn maar een indruk bij de toeschouwer

Onnauwkeurige onderzoeken

De falingen bij de conventionele methoden met voorafgaande bedwelmingen

Geoptimaliseerde hygiëne tijdens de Sjechita

Belgische en Europese wetgeving

Samenvatting